

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029
20, 23, 27, 28, 31, 33, 43, 56, 78, 117, 134, 138 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 115¹ IR 138¹ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS**

2020 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 20 straipsnio 2 dalies 4 punktą.

2. Pakeisti 20 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) dėl tarnybinių ginčų, kai viena ginčo šalis yra valstybės tarnautojas ar pareigūnas, jeigu įstatymai nenustato ikiteisminės tokių ginčų nagrinėjimo tvarkos, taip pat dėl ginčų, kylančių dėl materialinės atsakomybės ir regreso (atgręžtinio reikalavimo) teisės įgyvendinimo pagal Valstybės tarnybos įstatymą;“.

3. Pakeisti 20 straipsnio 2 dalies 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10) dėl skundų dėl prieglobsčio nesuteikimo ar panaikinimo, taip pat dėl perkeliamųjų asmenų skundų dėl perkeliamojo asmens statuso nesuteikimo ar panaikinimo;“.

4. Pakeisti 20 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Apygardos administracinis teismas pirmąją instanciją taip pat nagrinėja skundus (prašymus) dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinių padalinių ir Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Mokestinių ginčų komisija), o įstatymų nustatytais atvejais – ir dėl kitų išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijų priimtų sprendimų.“

2 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Įstatymų nustatytais atvejais skundas (prašymas, pareiškimas) pirmiausia turi būti paduodamas administracinių ginčų komisijai ar kitai išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai.“

3 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 27 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Mokesčių administravimo subjektų sprendimai ar veiksmai (neveikimas) mokesčių, kitų privalomų mokesčių klausimais, išskyrus mokestinius ginčus, skundžiami šio įstatymo nustatyta tvarka. Privalomą išankstinį mokestinių ginčų nagrinėjimą ne teismo tvarka nustato mokesčių įstatymai.“

4 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas

Papildyti 28 straipsnį 4 dalimi:

„4. Skunde (prašyme, pareiškiame) dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinio padalinio ar Mokestinių ginčų komisijos sprendimo, priimto išnagrinėjus administracinį ginčą privaloma ikiteismine tvarka, negalima kelti naujų reikalavimų, kurie nebuvo pareikšti nagrinėjant ginčą šiose institucijose. Naujais reikalavimais nelaikomi reikalavimai, neatsiejami nuo jau pareikštųjų.“

5 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„31 straipsnis. Teritorinis administracinių bylų teisingumas. Procesinių dokumentų pateikimo vieta

1. Skundas (prašymas, pareiškimas) pareiškėjo pasirinkimu paduodamas:

1) tam administraciniam teismui, kurio veikimo teritorijoje yra pareiškėjo gyvenamoji (buveinės) vieta, jei ji yra Lietuvos Respublikos teritorijoje;

2) tam administraciniam teismui, kurio veikimo teritorijoje yra atsakovo buveinė (gyvenamoji vieta), o jeigu atsakovas yra valstybė arba savivaldybė, – tam administraciniam teismui, kurio teritorijoje yra atsakovui atstovaujančios institucijos buveinė. Skundas (prašymas, pareiškimas) dėl viešojo administravimo subjekto, jo teritorinio padalinio, teritorinio viešojo administravimo subjekto arba pareigūno, veikiančio Lietuvos Respublikos teritorijos dalyje, administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) teisėtumo administraciniam teismui paduodamas pagal to viešojo administravimo subjekto, jo teritorinio padalinio, teritorinio viešojo administravimo subjekto arba pareigūno buveinės vietą, neatsižvelgiant į tai, ar šio administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) teisėtumas buvo tikrinamas (nagrinėjamas) aukštesniojo pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto ir (arba) kitos išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos.

2. Kelių pareiškėjų, gyvenančių ar esančių ne toje pačioje vietoje, skundas (prašymas, pareiškimas) arba skundas (prašymas, pareiškimas) keliems atsakovams, gyvenantiems ar esantiems ne toje pačioje vietoje, paduodamas pagal vieno iš pareiškėjų (atsakovų) buveinę pareiškėjų (pareiškėjo) pasirinkimu.

3. Tarnybiniuose ginčiuose, taip pat ginčiuose, kylančiuose dėl materialinės atsakomybės ir regreso (atgręžtinio reikalavimo) teisės įgyvendinimo pagal Valstybės tarnybos įstatymą, pareiškėjo pasirinkimu skundas (prašymas) gali būti paduodamas pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas taisykles arba pagal vietą, kurioje tarnyba yra atliekama, buvo atliekama ar turėjo būti atliekama.

4. Kai reikalavimai pagal šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalį priskirtini Vilniaus apygardos administraciniam teismui arba kai byloje yra keli tarpusavyje susiję reikalavimai, iš kurių vieni pagal šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalį priskirtini Vilniaus apygardos administraciniam teismui, o kiti – Regionų apygardos administraciniam teismui, skundas (prašymas, pareiškimas) turi būti paduodamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Kitais atvejais, kai yra keli tarpusavyje susiję reikalavimai, kurie gali būti nagrinėjami skirtingų apygardų administraciniuose teismuose, skundas (prašymas, pareiškimas) administraciniam teismui paduodamas pareiškėjo pasirinkimu.

5. Kai byla yra teisinga iš teismo rūmų sudarytam teismui, skundas (prašymas, pareiškimas) šiam teismui paduodamas bet kuriuose šio teismo rūmuose, o kiti procesiniai dokumentai – teismo rūmuose, į kuriuos paskirtam teisėjui ar teisėjams paskirta nagrinėti byla.“

6 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Papildyti 33 straipsnio 2 dalį 10 punktu:

„10) Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinio padalinio ar Mokestinių ginčų komisijos žinioje yra byla dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu.“

7 straipsnis. 43 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 43 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Administraciniuose teismuose bylas, nurodytas šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose, 131 straipsnio 1 ir 2 dalyse, bylas dėl viešojo administravimo subjektų sprendimų, susijusių su valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimu, bylas dėl administracinių ginčų komisijų ir kitų kolegalių išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijų priimtų sprendimų, taip pat šio įstatymo 99 straipsnio 5 dalyje nustatytais atvejais nagrinėja vienas teisėjas, kitas bylas – trijų teisėjų kolegija. Tam tikrais atvejais teismo pirmininko ar jo paskirto teisėjo nutartimi gali būti sudaroma teisėjų kolegija ir toms byloms, kurioms nustatytas vienasmenis nagrinėjimas, nagrinėti. Kai teismas yra sudarytas iš teismo rūmų, teisėjų kolegija sudaroma iš teisėjų, kurie paskirti į tuos pačius teismo rūmus.“

8 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 56 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Įrodymus pateikia proceso šalys ir kiti proceso dalyviai. Prireikus teismas gali pasiūlyti nurodytiems asmenims pateikti papildomų įrodymų arba šių asmenų prašymu ar savo iniciatyva išreikalauti reikiamus dokumentus, pareikalauti iš pareigūnų paaiškinimų. Nauji įrodymai, kurie nebuvo pateikti privaloma ikiteismine tvarka ginčą išnagrinėjusiai Lietuvos administracinių ginčų komisijai, jos teritoriniam padaliniui ar Mokestinių ginčų komisijai, tiriami tik tuo atveju, jeigu teismas pripažįsta pagrįstomis priežastis, dėl kurių to nebuvo padaryta anksčiau, arba kai naujų įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau, nagrinėjant bylą teisme.“

9 straipsnis. 78 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 78 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Byla gali būti nagrinėjama rašytinio proceso tvarka, kai pareiškėjas skunde (prašyme, pareiškimu) prašo bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka, o kitos proceso šalys per teismo nustatytą terminą nepareiškia prieštaravimo dėl tokio bylos nagrinėjimo. Taip pat byla gali būti nagrinėjama rašytinio proceso tvarka, kai skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinio padalinio ar Mokestinių ginčų komisijos sprendimas, jei proceso šalys per teismo nustatytą terminą nepareiškia prieštaravimo dėl tokio bylos nagrinėjimo. Šioje dalyje nurodytais atvejais žodinis bylos nagrinėjimas rengiamas, jeigu bet kuri proceso šalis pareiškia motyvuotą prašymą nagrinėti bylą žodinio proceso tvarka arba jei teismas nusprendžia, kad toks nagrinėjimas yra būtinas. Šioje dalyje nurodyti klausimai išsprendžiami teismo nutartimi.“

10 straipsnis. Įstatymo papildymas 115¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 115¹ straipsniu:

„115¹ straipsnis. Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinio padalinio ar Mokestinių ginčų komisijos kreipimasis į administracinį teismą

1. Lietuvos administracinių ginčų komisija, jos teritoriniai padaliniai ir Mokestinių ginčų komisija turi teisę sustabdyti bylos nagrinėjimą ir priimti sprendimą kreiptis į administracinį teismą su prašymu patikrinti, ar konkretus norminis administracinis aktas (ar jo dalis), kuris (-i) turėtų būti taikomas (-a) nagrinėjant bylą, atitinka įstatymą ar Vyriausybės norminį teisės aktą. Administraciniam teismui siunčiamo sprendimo turiniui *mutatis mutandis* taikoma šio įstatymo 115 straipsnio 1 dalis. Prie administraciniam teismui siunčiamo sprendimo pridedama:

- 1) sustabdyta byla;
- 2) ginčijamo teisės akto viso teksto nuorašas (kopija);
- 3) įstatymo ar Vyriausybės norminio teisės akto, kuriam prieštarauja skundžiamas teisės aktas, kopija;

4) Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinio padalinio ar Mokestinių ginčų komisijos sprendimo patvirtinta kopija (nuorašas) administracinio teismo dokumentacijai.

2. Gavusi įsiteisėjusį administracinio teismo sprendimą dėl norminio administracinio akto, Lietuvos administracinių ginčų komisija, jos teritorinis padalinys ar Mokestinių ginčų komisija atnaujina sustabdytos bylos nagrinėjimą.“

11 straipsnis. 117 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 117 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Administracinis teismas, išnagrinėjęs bylą dėl norminio administracinio akto teisėtumo, grąžina atitinkamam teismui, Lietuvos administracinių ginčų komisijai, jos teritoriniam padaliniui ar Mokestinių ginčų komisijai atsiųstą bylą, kurios nagrinėjimas sustabdytas, ir išsiunčia priimto sprendimo patvirtintą kopiją (nuorašą).“

12 straipsnis. 134 straipsnio pakeitimas

Papildyti 134 straipsnį 7 dalimi:

„7. Kai apeliacine tvarka skundžiamas šio įstatymo 138¹ straipsnio 1 dalyje nurodytas teismo sprendimas ar jo dalis, neskaitant šio straipsnio 2 dalyje nurodytų reikalavimų, apeliaciniame skunde turi būti nurodyti teisiniai argumentai dėl šio įstatymo 138¹ straipsnio 2 dalyje nurodytų pagrindų.“

13 straipsnis. 138 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 138 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„138 straipsnis. Apeliacinio skundo priėmimas

1. Apeliacinio skundo priėmimo klausimą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus, sprendžia pirmosios instancijos teismo pirmininkas ar teisėjas ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo jo pateikimo pirmosios instancijos teismui dienos. Jeigu byla, kurioje yra gautas apeliacinis skundas, yra išsiųsta į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisumą, apeliacinio skundo priėmimo klausimą sprendžia pirmosios instancijos teismo pirmininkas ar teisėjas ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo bylos pateikimo pirmosios instancijos teismui dienos. Nustatęs, kad apeliacine tvarka skundžiamas šio įstatymo 138¹ straipsnio 1 dalyje nurodytas teismo sprendimas ar jo dalis, apygardos administracinis teismas ne vėliau kaip per tris darbo dienas apeliacinį skundą kartu su administracine byla, dėl kurios gautas šis apeliacinis skundas, išsiunčia į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisumą spręsti dėl apeliacinio skundo priėmimo.

2. Skundai dėl apylinkės teismo sprendimų sulaikyti užsienietį arba pratęsti jo sulaikymo terminą, arba taikyti jam alternatyvią sulaikymui priemonę pateikiami tiesiogiai Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Apeliacinio skundo priėmimo klausimą sprendžia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas ar teisėjas ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo jo pateikimo dienos.

3. Jeigu apeliacinis skundas neatitinka šio įstatymo 134 straipsnyje nustatytų reikalavimų, nutartimi nustatomas terminas trūkumams pašalinti. Jei per teismo nustatytą terminą trūkumai nepašalinami, apeliacinis skundas laikomas nepaduotu ir teisėjo nutartimi grąžinamas apeliantui. Dėl pirmosios instancijos teismo nutarties grąžinti apeliacinį skundą apeliantui gali būti paduodamas atskirasis skundas.

4. Apeliacinis skundas nepriimamas ir grąžinamas apeliantui, jeigu:

1) apeliacinis skundas paduotas praleidus nustatytą apeliacinio skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas;

2) apeliacinį skundą paduoda neveiksnius tam tikroje srityje asmuo arba asmuo, neturintis teisės jį paduoti;

3) apeliacinį skundą paduoda įgaliojimų neturintis atstovas.

5. Dėl pirmosios instancijos teismo nutarties atsisakyti priimti apeliacinį skundą gali būti paduodamas atskirasis skundas. Atsisakymas priimti apeliacinį skundą šio straipsnio 4 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais pagrindais nekliudo, nepažeidžiant apeliacinio skundo padavimo termino, vėl kreiptis su apeliaciniu skundu, jeigu trūkumai bus pašalinti.

6. Pirmosios instancijos teismas, priėmęs apeliacinį skundą, per tris darbo dienas išsiunčia bylą (elektroninę bylą) su gautu apeliaciniu skundu ir jo priedais apeliacinės instancijos teismui.

7. Apeliacinės instancijos teismas, nustatęs, kad teismas, sprendžiamas apeliacinio skundo priėmimo klausimą, privalėjo apeliantui paskirti terminą apeliacinio skundo trūkumams pašalinti, priima nutartį ir nustato šį terminą. Jeigu trūkumai nepašalinami, apeliacinis procesas nutraukiamas.

8. Jeigu šio straipsnio 4 dalyje nurodyti trūkumai paaiškėja nagrinėjant bylą apeliacine tvarka, apeliacinis procesas nutraukiamas.“

14 straipsnis. Įstatymo papildymas 138¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 138¹ straipsniu:

„138¹ straipsnis. Apeliacinio skundo priėmimas ribotos apeliacijos byloje

1. Apeliacinio skundo priėmimo klausimas sprendžiamas šiame straipsnyje nustatyta tvarka, kai skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas ar jo dalis dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinio padalinio ar Mokestinių ginčų komisijos sprendimo, priimto išnagrinėjus administracinį ginčą įstatymuose nustatyta privaloma ikiteismine tvarka.

2. Apeliacinis procesas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto teismo sprendimo ar jo dalies galimas tik tuo atveju, jei egzistuoja vienas iš šių pagrindų:

1) dėl ginčo yra susiformavusi aiški ir nuosekli Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, kuria nesivadovavo pirmosios instancijos teismas, priimdamas sprendimą, kuris skundžiamas apeliaciniu skundu;

2) pirmosios instancijos teismo sprendime padaryta akivaizdi teisės taikymo klaida;

3) būtina užtikrinti vienodos administracinių teismų praktikos formavimą.

3. Apeliacinio skundo dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto teismo sprendimo ar jo dalies priėmimo klausimą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šio skundo ir administracinės bylos, dėl kurios pateiktas apeliacinis skundas, gavimo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme dienos sprendžia šio teismo trijų teisėjų kolegija. Teisėjų kolegija, nepriėmusi apeliacinio skundo, priima motyvuotą nutartį. Nutartis dėl apeliacinio skundo priėmimo yra galutinė ir neskundžiama.

4. Praleidus apeliacinio skundo padavimo terminą dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto teismo sprendimo ar jo dalies, apelianto prašymu Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas šį terminą gali atnaujinti, jeigu bus pripažinta, kad jis praleistas dėl svarbios priežasties.

5. Jeigu apeliacinis skundas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto teismo sprendimo ar jo dalies neatitinka šio įstatymo 134 straipsnyje nustatytų reikalavimų, teismo nutartimi nustatomas terminas trūkumams pašalinti. Jei per teismo nustatytą terminą trūkumai nepašalinami, apeliacinis skundas laikomas nepaduotu ir teismo nutartimi grąžinamas apeliantui.

6. Apeliacinis skundas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto teismo sprendimo ar jo dalies nepriimamas ir grąžinamas apeliantui nustačius bent vieną iš šio įstatymo 138 straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių, taip pat kai nenustatoma bent vieno iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų pagrindų. Atsisakymas priimti apeliacinį skundą, kai nenustatoma bent vieno iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų pagrindų ar nustatoma šio įstatymo 138 straipsnio 4 dalies 2 ar 3 punkte nurodyta aplinkybė, nekliudo, nepraleidžiant apeliacinio skundo padavimo termino, vėl kreiptis su apeliaciniu skundu, jeigu nustatyti trūkumai buvo pašalinti.“

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2021 m. sausio 1 d.

2. Skundai (prašymai, pareiškimai), įteikti paštui arba išsiųsti elektroninių ryšių priemonėmis iki šio įstatymo įsigaliojimo, nagrinėjami iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusia tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas